

Finansdepartementet

Postboks 8008 Dep.

0030 Oslo

Oslo, 1. februar 2019

Kopi: Medlemmer i Finanskomiteen

Lik konkurranse gjennom mer rettferdig beskatning

I Granavolden-plattformen som ble etablert i forbindelse utvidelsen av Regjeringen har Regjeringen tatt sikte på å:

- Sikre skattegrunnlaget ved å unngå uthuling.
- Forebygge overskuddsflytting for å sikre skattegrunnlaget og være en pådriver internasjonalt for langsiktige og prinsippbaserte fellesløsninger mot skatteomgåelse.

Den desidert største uthulingen av skattegrunnlaget er den skattelekkasjen som foregår ved transaksjoner over landegrensene i multinasjonale foretak, og kunders kjøp av varer og tjenester fra utlandet. I begge tilfeller benyttes skatt som et middel til å utkonkurrere innenlandske norske selskaper. Eksisterende arbeidsplasser i Norge settes dermed i fare, og det blir vanskeligere å etablere, og utvikle, nye norske arbeidsplasser. Som Granavolden-plattformen selv påpeker: ”verdien av vår fremtidige arbeidsinnsats utgjør størstedelen av nasjonalformuen”.

Hittil har den politiske responsen vært å senke skattene i Norge for å gjøre norske selskaper mer konkurransedyktige. Men, siden multinasjonale selskaper og selskaper med digitale forretningsmodeller har mulighet til å benytte jurisdiksjoner med svært lav, eller ingen, beskatning, kombinert med lite eller ingen innsyn, så vil en slik politikk kun bidra til å stimulere til et «race to the bottom».

Dersom det er en målsetting å redusere beskatningen i Norge til et lavest mulig nivå, så må skattebyrden fordeles på alle de potensielle skattesubjektene på en mest mulig balansert og rettferdig måte. Dersom noen skattesubjekter får anledning til å operere med mindre beskatning enn andre, eller å unngå beskatning, så medfører dette automatisk mer beskatning (enn nødvendig) av andre skattesubjekter for å opprettholde ønsket skatteinntang. Tilliten skattyterne har til et rettferdig skattesystem brytes da ned.

Siden det største problemet er transaksjoner over landegrensene i multinasjonale foretak, og kunders kjøp av varer og tjenester fra utlandet, må svaret nødvendigvis være å skattemessig

likestille disse med beskatningen som foregår på tilsvarende transaksjoner i innenlandske norske foretak. Dersom dette ikke gjøres, så vil innenlandske norske selskaper, som er de som skaper størstedelen av arbeidsplassene i Norge, fortsette å ha en konkurransemessig ulempe i forhold til utenlandske foretak, uansett hvor mye de norske skattene senkes innenfor det som er ønsket skatteinngang.

Det er tre enkle mekanismer som trengs å gjennomføres i skattesystemet for at innenlandske norske foretak konkurransemessig og skattemessig likestilles med utenlandske selskaper:

- Alle former for derivater (avledede finansielle instrumenter) og interne, derivatlignende kontrakter må skilles ut i et eget skattegrunnlag slik at de ikke kan påvirke den normale inntekten til andre selskaper enn banker. Dette grepet gjør til at selskaper fortsatt kan benytte hedging, siden hedging har en forventning om svakt positiv inntjening over tid, mens bruk av derivater til spekulasjon ikke lenger blir attraktivt. Denne mekanismen er utdypet i rapporten «Beskyttelse mot derivatmisbruk» fra Publish What You Pay Norge. Metoden er 100% sikker fordi den gjelder samtlige avledede instrumenter, inkludert interne kontrakter som inneholder avledede elementer.
- Salg fra utenlandske selskaper direkte til konsumenter i Norge, såkalte digitaliserte forretningsmodeller, underminerer salg fra norske selskaper og dermed norske arbeidsplasser. Salget skjer som oftest fordi utenlandske selskaper kan benytte skattearbitrasje til å gjøre prisene sine attraktive sammenlignet med tilsvarende varer solgt gjennom butikk i Norge. For at disse varene og tjenestene skal være konkurransemessig på linje med varer og tjenester solgt gjennom norske selskaper til konsumenter, så må disse varene og tjenestene både betale merverdiavgift på linje med innenlandsk konsum og en kildeskatt som kan fungere som en proxy for inntektsskatt betalt av selskaper i Norge. I dagens digitaliserte verden kan merverdiavgift og kildeskatt beregnes og trekkes direkte fra kjøpers betalingskort når betalingskortet benyttes til å kjøpe varer og tjenester som importeres eller kan benyttes i Norge (dvs. at reiseprodukter som må benyttes i utlandet slik som hotell, transport, mat og drikke og turistattraksjoner er unntatt). Ved at merverdiavgift og kildeskatt legges til pris fra utlandet og betales av kunden så blir prisen for kunden til utlandet

umiddelbart sammenlignbar med å gjennomføre det samme kjøpet fra selskaper i Norge. Dersom kildeskatt og merverdiavgift skulle blitt trukket fra utenlandsk selskaps prissetting så ville dette blitt betydelig mer komplisert og unødvendig byråkratisk. Hensikten er ikke å stoppe konsumenters handel med utlandet, men å (1) sørge for at prisen som betales ved grenseoverskridende handel er sammenlignbar med å kjøpe produktene i Norge, og (2) sørge for at det betales skatt og merverdiavgift på lik linje med innenlands handel dersom det faktisk gjennomføres grenseoverskridende handel. Denne mekanismen er grundig beskrevet i rapporten «Hvordan fjerne skatteeffekten av skatteparadiser» fra Publish What You Pay Norge. Metoden er 100% sikker fordi den går på den enkelte transaksjon og vil dermed ikke inneholder andre sjablongelementer enn fastsettelsen av selve kildeskattesatsen.

- Dersom utenlandske selskaper har datterselskaper i Norge, så må man se på kostnadsfradraget som gis ved ligningen for interne grenseoverskridende kostnader, slik OECD har anbefalt. Basert på anbefalingen foreslås det at det gis samme kostnadsfradrag for interne grenseoverskridende kostnader i datterselskapet i Norge som det multinasjonale selskapet har oppnådd som generell skattesats internasjonalt gjennom sine skattetilpasninger. Ved å gjøre dette gis det enkelte selskap fradrag for sine interne grenseoverskridende kostnader som de har etterstrebet for sine inntekter. Dette vil individualisere kostnadsfradraget i Norge gjennom en «prinsippbasert (felles)løsning for skatteomgåelse». Dersom alle land gjennomfører samme regel så vil skatleggingen av et multinasjonalt selskap bli som om selskapet ikke har foretatt skattetilpasninger, mens et selskap som ikke har gjennomført skattetilpasninger vil ha minimale eller ingen endringer i sitt kostnadsfradrag fordi det har betalt skatt internasjonalt. Mekanismen er beskrevet i rapporten «Hvordan fjerne skatteeffekten av skatteparadiser» fra Publish What You Pay Norge. Metoden er 100% sikker fordi den går på det enkelte kostnadsfradrag som et datterselskap må presentere ved ligningen for å få skattefradrag, og vil dermed ikke inneholde andre sjablongelementer enn den oppnådde skattesatsen internasjonalt som fremgår av konsernets publiserte finansregnskap.

Ovenstående foreslåtte løsninger svarer på følgende problemstillinger ved grenseoverskridende transaksjoner:

1. **Derivatmisbruk:** motmekanismen er å flytte derivater og kontrakter med derivatelementer over i et eget skattegrunnlag.
2. **Gevinstbeskatningsmisbruk:** motmekanismen er blant annet å flytte derivater og kontrakter med derivatelementer over i et eget skattegrunnlag.
3. **Transfer pricing misbruk:** motmekanismen er å redusere kostnadsfradraget for konserninterne grenseoverskridende transaksjoner ned til faktisk oppnådd skattesats for konsernet (se rapport for mer informasjon).
4. **Misbruk av skatteregler:** motmekanismen er å redusere kostnadsfradraget for konserninterne grenseoverskridende transaksjoner ned til faktisk oppnådd skattesats for konsernet (se rapport for mer informasjon).
5. **Misbruk av Mark-to-Market mekanismer:** motmekanismene er å redusere kostnadsfradraget for konserninterne grenseoverskridende transaksjoner ned til faktisk oppnådd skattesats for konsernet (se rapport for mer informasjon), samt flytte samtlige (ikke bare enkelte) fair value justeringer over i en separat del av egenkapitalen som ikke kan benyttes til utbytte, slik at det ikke foregår urettferdig konkurranse selskapene imellom som følge av at enkelte selskaper foretar større fair value justeringer enn andre. Fair value justeringer blir dermed kun et instrument for investorers verdivurderinger av selskaper, og ikke et konkurranseforskyvende element.
6. **B2C ("business to consumer") salg over landegrensene:** motmekanismene til slike digitale forretningsmodeller som de også kalles er kildeskatt og merverdiavgift betalt av konsumenten (trukket direkte fra betalingskort/betalingskonto ved betaling over landegrensene) slik at prisen for varer og tjenester over landegrensene blir satt konkurransemessig på lik linje som kjøp fra selskap i Norge.

Ved å gjennomføre disse tre enkle endringene i den interne skattelovgivningen i Norge så vil man ha sørget for tilnærmet full beskyttelse mot de aller fleste mekanismene for lekkasje av skattegrunnlag til multinasjonale selskaper, og man vil ha gitt andre land gode eksempler på

enkel og tilnærmet 100% effektive «langsiktige og prinsippbaserte fellesløsninger mot skatteomgåelse».

Ovenstående motmekanismer vil fjerne den skattefordelen multinasjonale selskaper i dag har konkurransemessig i forhold til innenlandske selskaper. I tillegg bør man fjerne den informasjonsfordelen multinasjonale selskaper har ved å få på plass de siste elementene i Utvidet land-for-land rapportering, slik foreslått fra Publish What You Pay Norge over lengre tid. Så lenge multinasjonale selskaper slipper å opplyse om nøkkeltall land for land så har innenlandske selskaper, som oppgir disse opplysningene i forbindelse med sin regnskapsrapportering til Brønnøysundregistrene, en konkurransemessig ulempe i forhold til de multinasjonale selskapene. Gjenoppretting av lik konkurranse må bety at multinasjonale selskaper må oppgi de samme nøkkelopplysningene land for land som innenlandske selskaper opplyser i sin regnskapsrapportering.

Endringene i beskatning av multinasjonale selskaper foreslått ovenfor kan gjennomføres uavhengig av endringer i åpenhetsmekanismene land-for-land og motsatt, men gjennomføring av begge vil gjøre til at informasjonsulempene og skatteulempene de innenlandske selskapene i dag har sammenlignet med de multinasjonale selskapene i praksis elimineres.

Vi viser til publiserte rapporter på nettsidene www.pwyp.no for mer informasjon.

Med vennlig hilsen,

Mona Thowsen

Generalsekretær

Publish What You Pay Norge